

Likviidse metsamaterjali ülestöötamise kulude arvutamine

1. Raiekulu arvutamise valem

(1) Likviidset metsamaterjali andvate metsaraiete raiekulu arvutatakse järgmise valemiga:

$$RK = a_0 + \frac{a_1}{a_2 + v} + a_3 \cdot v^{a_4} + a_5 \cdot KVK,$$

kus RK – raiekulu €/m³;
 v – keskmine raiutav tüvemaht m³(=1, kui keskmine tüvemaht on suurem kui 1 m³);
 KVK – keskmine kokkuveokaugus m;
 $a_0, a_1, a_2, a_3, a_4, a_5$ – konstandid, mis sõltuvad raieviisist.

(2) Raidmete ja alusmetsa puhul kasutatakse vaid kokkuveokulu, mis arvutatakse järgmise valemiga:

$$RK_{Raidmed, alusmets} = b_0 + b_1 \cdot KVK - b_2 \cdot KVK^2,$$

kus $RK_{Raidmed, alusmets}$ – raidmete ja alusmetsa kokkuveo kulu €/m³;
 KVK – keskmine kokkuveokaugus m;
 b_0, b_1, b_2 – konstandid.

2. Metsamaterjali ülestöötamise kulu arvutamine

Metsamaterjali ülestöötamise kulu leitakse raiekulu (eurot/m³) ja määruse lisas 5 kirjeldatud viisil sooritatud arvestusliku sortimenteerimise tulemusena leitud likviidsete sortimentide mahtude summeerimisel saadud kogumahu korrutisena. Raidmete kulu arvutatakse kokkuveo kulu korrutamisel raidmete kogusega.

3. Kulude arvutamiseks vajalike muutujate leidmine

Keskmine raiutav tüvemaht (v) määratakse määruse lisade 3–5 parameetritele ja valemitele tuginedes.

Lähima võimaliku esmase vahelaoplatsi asukoha andmed määratakse metsa inventeerimisel, paikvaatlusega või kaardimaterjali alusel ja näidatakse punktina inventeerimisandmetes sisalduval digitaalsel metsakaardil. Kokkuveokaugus (KVK) määratakse meetrites hinnatava metsamassiivi keskpunktist lähima võimaliku esmase laoplatsi asukoha punktini. Raie- ja kokkuveokulu valemite konstantide $a_0, a_1, a_2, a_3, a_4, a_5, b_0, b_1$ ja b_2 hinnangud leitakse regressioonanalüüsiga RMK väljastatud vastavate andmete järgi (raiekulu jaoks tabel, milles on raiekulud keskmise tüvemahu ja raieliigi kaupa, ning kokkuveo kulu jaoks tabel, milles on erinevate kokkuveokauguste kaupa kokkuveokulud).

3. Transpordikulu arvutamine lõpplao hindade korral

Lõpplao hindade puhul lahutatakse hinnast transpordikulu, milleks kasutatakse RMK-s kasutusel olevaid transpordikuluseid. Transpordikulu sõltub veokaugusest, mis arvutatakse alljärgnevalt:

$$Veokaugus = 0,00125 \cdot \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2},$$

kus *Veokaugus* – veokaugus, km;
 x_1, y_1 – vahelao koordinaadid, m;
 x_2, y_2 – lõpplao koordinaadid, m.